

1902

Előfizetési ár:

Égész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyilteiri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

kiadóhivatal

Gromon-uteza 2. sz. a.

Wittigschlager K. ezégnél.

Közlemények, előfizetési és hirdetési díjak, úgy a lap szétküldésére vonatkozó panaszok a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-uteza 2. szám.

Városunk magyar színészete.

Hosszú vajudas után tisztulni kezd a helyzet. Reményünk lehet, hogy rövid idő múlva a délvidék s ezzel együtt városunk magyar társadalmának régi óhajtaása megy teljesezésbe. Megszűnnek azok a tarthatatlan állapotok, a melyek eddig uralkodtak s hazafiságunk nem lesz kizsákmányolva olyan társulatok által, melyeknek egyedüli érdeme az volt, hogy magyar.

A belügyminiszterium által a vidéki színészet rendezésére kinevezett színészeti felügyelő befejezte munkálatait; megállapította a szini kerületeket, melyeken belül csak is a szerződöttetett igazgatónak lesz joga előadásokat tartani. Igazgatóit tehát s ezzel együtt a szintársulatot is maga a kerület választja meg, de egyben felügyel arra is, hogy annak minden tagja az igényeknek megfelelő játékindjé a helyi viszonyokhoz és kívánalmakhoz kimért legyen.

A délvidéki kerület kikerekítését illetőleg semmi kifogásunk nem lehet. Központjai annak Beeskerek, Herkulesfürdő és Pancsova s hozzá tartoznak még a környékükbe eső városok és községek. E beosztást ránk nézve már azért is szerencsésnek kell jelezniünk, mert Herkulesfürdő bevonása által már félig-meddig az itt működendő szintársulat magasabb niveauja mintegy biztosítva is van.

A központ ily módon eleget tevén feladatának, tőlünk függ most, hogy a kijelölt keretekben a további munkálatokat oly irányban végezzük, hogy az a kerület minden egyes helyének megelégedését vonja maga után, tőlünk és az általunk nyújtandó támogatás arányától — természetesen sajátlagos viszonyainkra való tekintettel számítva a magas kormány anyagi támogatására is — függ a társulat minősége; azt hisszük, hogy a kedvezőbb kilátások meg is hozandják ez irányban a kellő sikert.

A szükséges teendők végzésére, sőt a kerületbe vont városok szini-idényének megállapítására is a nagy-beeskereki sziniügyi bizott-

ság adta meg az első impulzust, fölhíván a délvidéki kerület városait helyi sziniügyi bizottságok szervezésére. Ezeknek feladata lesz a helyi ügyek intézése, a szini évad alatti felügyelet és játékind ellenőrzése. Ez a szervezet azonban nem alkalmas arra, hogy a kerületet egészben érdeklő ügyekben is intézkedjék, a végből egy szini-választmány szervezését is javaslatba hozza, mely az egyes sziniügyi bizottságok kebeléből az előadások számarányhoz mért kiküldöttekből alakulna s intézkedési joga kiterjedne az egész kerületre. Ennek feladata lenne az igazgató és társulat választás, a szerződés megkötés és a szezonok megállapítása stb.

Ezt a javaslatot egészben helyesnek tartjuk, csak így és közös erővel leszünk képesek a sok irányú követelményeket kielégíteni.

Városunkban a Gromon Dezső magyar nyelvtérjesztő egyesület volt az, mely eddig is iparkodott mindent megtenni, hogy nehez állapotainkat legalább türethetőbbé tegye, nem zárkózott el anyagi áldozatoktól sem, ha azoknak meghozatalát hazafiasnak és célszerűnek látta. Azt hisszük, ez alkalommal sem fog ezen ügy szolgálatától félrevonulni, hiszen ennek sikere az egyesület alapszabályszerű céljainak is hatalmas előmozdítója lesz. Ismeri viszonyainkat, szükségjeinket, tudja mily irányban kívánatos a változtatás, bizonyára foglalkozott már azzal is, hogy milyen fajta darabok szolgálnak itt legjobban a nemzeti célt, azért legjobban lesz, ha ő veszi kezébe az ügyet, érdeklődőkből összehozza a sziniügyi bizottságot s határozatai hozatalában bő tapasztalásai alapján támogatja azt. *)

Az idényt beosztó javaslat — mely szintén a nagy-beeskereki sziniügyi bizottságtól ered — Pancsovának a december hónapot szánta. Hosszas megfigyeléseink tanítottak bennünket arra, hogy nálunk sikerült szini idényt csak az őszi hónapokban lehet

*) Mint biztos forrásból tudjuk, a Gromon Dezső egyesület vezetősége már foglalkozik ez ügygel s a legközelebb meg is kezd az irányú actióját.

elérni. E szempontból december ellen kifogásunk nem igen lehet. De van egy szempont, mely még is inkább október mellett szól, nevezetesen az, hogy városunk színházlátogató közönsége jobbadán a tisztviselők köréből kerül ki s bizony ezek anyagi helyzete nem oly fényes, hogy az ezen hónapra eső ünnepek miatt hatványozódó költségek mellett könnyen áldozhatnának még színházra is. És szerintünk e kívánalmom egy kis jóakarattal minden nagyobb rázkodtatás nélkül lehetne is segíteni.

Beeskerek színházlátogató közönsége sokkal nagyobb, a város magyarsága sokkal izmosabb és anyagilag is függetlenebb, ennél fogva inkább mehetnének színészeink oda a tervbe vett október és november helyett november és decemberbe, hogy így Pancsovának jutna október. Ezt annál is könnyebben el lehetne érni, mert a javaslat szerint a herkulesfürdői 6 hetes szezon már szeptember hóban Karánsebes és Orsova részére van fenntartva; Orsováról pedig hajón Pancsovára sokkal kedvezőbbén juthat el a társulat, mint ugyancsak Orsováról vagy akár Karánsebesről Beeskerekre.

Mind olyan kérdések, melyek szem előtt tartandók s lehetőleg megoldandók. Természetesen ezen részletkérdésekkel nem szabad kockáztatnunk magát a főcélt s esetleges apróbb érdekeinkből engedniünk kell a köz szolgálatára s akkor teljesezés fog, amit már oly régen óhajtunk: fellendül a vidéki magyar színészet, magasabb niveauja, igaz nemzeti művészete nemcsak élvezetes estéket szerzend nekünk, de missziót is fog teljesíteni, különösen ezen a vidéken, a hol erre még mindig oly nagy szükség van. (D - a.)

Állattenyésztés.

Azzal valószínűleg már mindenki tisztában van, hogy gazdasági egyensúlyunk további fenntartása alig lesz biztosítható, ha külkereskedelmünk keretében ezentúl is csak gabonafélékre fektetjük a súlyt. Mit tevék legyünk tehát?

Ezen önkénytelenül felvetődő kérdésre csak az lehet a válasz, hogy termeljünk olyast, a minek mé-

TÁRCZA.

Műkedvelő földmivesek. *)

—s.—s. Megemlékeztünk lapunkban arról a résznek tetsző vállalkozásról, a mit a torontál-vásárhelyi magyarok megvalósítottak, hogy t. i. egyszerű földmivesekből, kik élték és napjuk javarészt a kasza, kapu mellett s az eke szarvánál tölti el, műkedvelő társulatot alakítottak s a „Falu rosszá“-t, ezt a minden ízében igazi magyar népeletet feltűntető darabot tanulták be. Előadták otthon kétszer, Pancsován egyszer s legutóbb Nagybeeskereken megyéjük székhelyén.

Úgy a műkedvelők s vezetőik, de még a Nagybeeskerek város kritikusi is meg lehetnek elégedve az aznapi esttel. 17 év óta most történt először, mint nekünk írják, hogy embert többé a színházba beereszteni nem lehetett. Minden hely el volt foglalva s a publikum az ottani kis társadalom elitjéből állott. Nem, rang, állás, vallás, nemzetiség nélkül képviselve volt minden s mindenki s talán még akkor is lett volna, ha tudták volna jó eleve, hogy az est tiszta jövedelme a Tor-Vásárhelyen felállítandó Kossuth-szobor alapja javára lesz fordítva. Levelezőnk nem akar aestetikai és dramaturgikai kritikát írni, mert attól tart, hogy midőn Tóth Ede elég merész volt meglesni a tor.-vásárhelyieknek ösét, hogy megírja a Falu rosszá, ma ugyanezek gyermekei

*) A viszonyokat alaposan ismerő előkelő személyiségtől vett tudósítást, mely helyszüke miatt maradt ki múlt számunkból — s különösen a benne foglalt vonatkozásokat ajánljuk a megyei körök figyelmébe.

még azt mondanák rá: te akarsz minket kritizálni, minket, a kik a deszkákon is csak azt tettük, a mit otthon: éltünk, úgy a hogy mi szoktunk! Nem mi nekünk, hanem mi rólunk irta szerző a művét. Tartózkodik is tőle. Csupán rá akar mutatni arra az életerősre, arra a józan gondolkodásra, arra a nemesen érző szívre, arra a tulhajtásaiban is becsületességre, mely a magyar faj jellemvonása, melyet mint e polyglott vidéken a t.-vásárhelyiek — ezek az eddig élők — a megye falurosszáinak tartottak, mutatnak be. Török Ferencz alakítása Feledí Gáspár szerepében híven adja elő azt a gögös magyar paraszt gazdát, a ki kész Finum Rózsival szövötközni, hogy Göndör Sándor a falu rossza becsületet pórtáját át ne lépje; a ki igazi atyai busongással siratja szeme bálványát Boriskáját, de mégis inkább megnyugodva elvesztén, sem hogy egy falu rossza felesége legyen; a ki szíve legnemesebb részét mutatja be, mikor szelíd leánya Boriska azt mondja: kigyulmed tanított e jóra s beleegyezék a házasságba s a kibem feltámad a magyar gazda jóakarata, midőn mondja Sándornak: te belőled is lehet még valami. — Ez a vonás az egész Tor-Vásárhely vonása is.

Feledí gyermekeit Lajost és Borist — Becsei Imre és felesége játszották, a milyen igazán egy párt képeznek az életben, oly igazán összhangzatos is a jellemvonásuk a játékban, híven tükrözve vissza egy becsületes, józan életet élő magyar gazda családi életét. Ez a vonás is meg van Tor-Vásárhelyen, a jó gyermek alapjellemonása — a haza, a koronás király iránt. Oda nyújtja ez is a szívet, osztozkodjanak rajta, mint Boris nyújtja apja és Sándornak, a kiket szeret; de miként az apa egészen átengedi azt a hív szeretőnek, azonképen jó királyunk sem követel tőlünk magyaroaktól csupán magának a szin-

vünket, hanem visszaadja jó apai resignációval, legyen az a hazáé! S ha most e maroknyi nép itt elszigetelten egy történelmi nagy alaknak szobrot emelni készült, vajjon nem-e a magyar nemzet-család jó gyermekeként cselekszik-e e lelkes község; vajjon midőn e történelmi nagyalaknak szobrot emel, nem-e ezen nagyalakkal azonosított magyar szabadság és honzeretért rajonganak-e, ugyan megharagudhatik-e azért a magyar nemzet igaz édes atyja.

Bátki Teresit Monoki Jánosné mutatta be azzal az igazi természetes modorával a szerető és féltékeny magyar menyecskeket, melyet utánozni más aligha képes. Felesége Feledí Lajosnak, de egyuttal igaz szerelmese is; féltékenysége nem az önzésen alapul, hanem azon a magyar asszonyt jellemző büszkeségen, hogy az ő urát senki se tartsa olyanoknak, hogy az egy falurosszával képes volna czimborálni. T.-Vásárhely községén természetesen ömlik el a Bátki Teresi alakja is; szérelmes és féltékeny hazájába, magyarságába — féltékeny nem idegenre, hanem a saját megyéjére; féltékenységet büszke önértzet vezet, hogy feltehetik róla, hogy ő túlajtott a szerelmében, féltékenységében.

Göndör Sándort a „Falu rosszá“-t Vitkai Antal játszotta meg derekasan. Úgy tartják róla, hogy választott és hivatott falu rossza. „Abba pedig csalódtok emberek!“ mondja ő. Ő csak olyan falu rossza, mint minden rossz, a keblében forrongó nemesebb erzelmeik mindaddig nem lelnek biztos rávpartot, míg a háborgó erzelmeiket egy szelidebb irány oda nem vezérli, mint őt Boriska, a családi élet boldog tűzhelyébe. Nyujtsuk csak a ma izzó szenvedélyében forrongó Torontál-Vásárhelynek a Boriska szívében élő teljes szeretetet: mint kezés bárány fogja követni gazdáját.

termászája nem öt vagy hat forintot, mint a buza, vagy a gabonaféléké általában, hanem ennél tiszser, huszszor annyit ér és mint ilyen, árban értékesítve, a termelés és kereskedelem költségeit haszonnal megtéríteni képes. A hús, annak minden alakjában, a vaj, sajt, tojás stb., a fenti követelményeket teljesen kielégíteni képesek és ezek értékesítésére mindenkorra és bármely viszonyok közt biztosíthatónak látszik.

Nagy és telhetetlen gyomra van a világnak, melyet, daczára ennek, mégis csak meg kell tölteni. A kegyeret azonban már kevesli és jobb dolgok után áhítozik.

Készséggel hajlandó inyencségét illő árban meg is fizetni.

Ne sajnáljuk tehát, hogy a fogyasztó világ „mentő-jéhez nem szolgálthatjuk ezentúl is a kegyeret, midőn az ahhoz szükséges többi és drága cikkeknek hához való szállításából annyit biztosíthatunk magunknak, mint a mennyi jól esik?

Ha ugyanis állattenyésztésünk a jövőben azt fogja eredményezni, hogy azon állatjaink és állati termékeink, melyek illő árban az ország határán kívül értékesítendők, minden követelménynek és jogos igénynek megfelelnek, vagyis elsőrendű minőségűek lesznek a külföldi piacokat megszerezni és az értékesítést biztosítani nem lesz nehéz feladat. Ha képesek leszünk sokat, de igen sokat, egyforma kitűnő minőségben és illő árban előállítani, ne fájjon a fejünk a vámtárgyalásoktól és következményeiktől.

Számtalan példa igazolja, hogy valóban kifogástalan minőségű élelmiszerek értékesítését sem magas vámtételekkel, sem egyéb nehézségekkel megakasztani nem lehet.

Ha különösen a pirostarka, nyugati fajta, fiatal, hizott ökreink minősége nem volna oly rendkívüli, elképzelhető-e, hogy ma is még mi látnánk el München, Drezda stb. piacát kitűnő marhalússal?

Ha alig hároméves vajtermelésünk szerencsés szervezése biztosítaná ezen kiviteli cikkeknek az elsőrangú minőséget, vajjon lehetséges volna-e még azon esetre is, ha a jelenlegi 10 arany forintos vám nem nehezítene azt meg, vajunkat a berlini piacon illő árban értékesítené?

Oroszország, Franciaország és Belgium baromfi-tenyésztési produktumait a londoni piacon értékesíti, hol különösen az angol gyarmatok közül még Kanada is nagy szerepet játszik óriási mennyiségű baromfi-szállítmányaival.

Ezen konkurrenzia közt nem-e csupán a rendkívüli minőség biztosítja óriási keresettségét a magyar pulykának, melyből mindaddig, míg csak egy darab is beszerezhető, az egyéb eredetű pulyka jóval olcsóbb árban is alig talál vevőre.

Tudjuk, hogy évek óta mi mindent követett el Németország, hogy Dánia állatjait és állati termékeit határaiból kizárja és ha az említett kis ország mult évi külkereskedelmi forgalmáról összeállított adatokat tanulmányozzuk, beigazoltnak látjuk, hogy mégis csak a német piacon értékesül a dán szarvasmarha, melyet megfelelő minőségénél fogva Észak-Németországban mással nem is pótolhatnának.

Senki sem lehet oly elfoglalt, hogy a kereskedelmi és vámszerződések szerencsés és reánk nézve lehetőleg kedvező megkötésében ne látna a legkivá-

Gonosz Pistát Jóvér Péter ez a vásárhelyi egyszerű morzsoló napszámos alakította azzal a természetes gonoszaggal, melyet nem a megromlott sziv, nem a társadalom elleni elégedetlenség, hanem az önhittében büszkélkedő könnyűvérség teremt. Ilyen Gonosz Pista Torontál-Vásárhely, bizik őserében, nincs benne az életerőnek egy szikrája sem megromolva, teszi a mit tesz, mert tudja, hogyha ő nem teszi azt, a mit tesz, kivész e talajon a magyarnak utolsó irtója

Finum Rózi az est és a darab egyik főalakja özv. Monokiné nem operettbeli ledér alak, könnyű véru, hevülékeny nő, kit az Isten azzal a nagy átokkal vert meg, hogy könnyen tud szeretni; hát a ki szeret, az már rossz? Hiszen a szeretet isteni, nemesebb részük az egész mindenséget átölelő, fenntartó őseink. Nyujtsd ki a kis újad egy szerelmes felé, az egész lényével rád tapad! Ilyen Finum Rózi vagy Tor-Vásárhely! Tele a szived érzellemmel, melegséggel s hiszem, ha Torontál f. léd csak a kis újat nyujtaná, te egész mindenségeddel ölelnéd kebledre.

Messze is mentem, írja levelezőnk. A nagy-becs-kerekű estén a Falu Rosszában nem Tóth Ede művét akarták a tor-vásárhelyi-k bemutatni, mert hisz ki ne ösmerné azt ma?! de bemutatják nek maguk-magukat, Tor-Vásárhely közönségét a maguk eredetiségében, hogy így élnek, így gondolkoznak és így az egész magyar faj. Nagy szívvvel, nemesen, önzetlenül és büszkén

Ezzel az esttel azt hiszem, meg voltak légedve a tor-vásárhelyi-k, de meg a közönség is! Megmutatták mindkét részről, hogy a nemes vetélkedésben egyik sem mulja föl a másikat.

Sok ily földmivest a hazának, s e haza élni fog.

natosabb megoldását mindama kérdéseknek, melyek közgazdasági életünket fenyegető jelenlegi veszedelmek közepette, fejünk fölé tornyosulni igyekeznek. De miután e tekintetben és egyelőre csak várakozási álláspontot foglalhatunk el, jövő gazdasági életünk biztosításához gyakorlati módon és eredményel csak akként járulhatunk, ha magát a termelésnek azon részét, mely minden körülmény közt dominálni hivatva van, fejlesztjük és oly fokra emeljük, hogy a piacok árunkat jó minőségünkönél fogva azonnal megkedveljék és többé nélkülözni, vagy pótolni képesek ne legyenek.

Amennyiben e szempontokból az állattenyészésre, illetve állatok és állati termékek előállítására kell a főszólyt helyezni, örömmel és megnyugvással konstatálható, hogy a földmivelési miniszter valóban mindent megragad és e téren oly hasznos politikát követ, mely a felhasznált nagyon is szerény anyagi viszonyok mellett már ma is valóban fényes eredményekkel díszelkedhetik. Az általa inaugurált és folytatott állattenyésztési politikának, illetve fíradhatatlan és czéludatos munkásságának köszönhető, hogy nem készületlen az ország a mezőgazdasági termelésnek az eddigelő gazdaságosabb ezen módja terén s remélünk lehet, hogy ezen az úton, jobb jövő virrad reánk. Rajtunk mulik, hogy így legyen. Ha gazdánk követik a termelés iránya tekintetében az útmutatást, az elért szép haszon minden indoklásnál meggyőzőbben fogja a ma még kételkedőket serkenteni!

H I R E K.

— **Városi közgyűlés.** A megszokott kép: üres teremben folyt le a város törvényhatósági bizottságának ez évi I. közgyűlése f. hó 21-én.

Ünnepélyes meghatottsággal hallgatta állva végig a közgyűlés Mattanovich Adolf polgármester emelkedett hangú beszédét, mely közben lehullott a lepel dicsőült nagyasszonyunk életnagyságú képéről. A kegyelet ezen tényéről a közgyűlés táviratban értesítette a belügyminisztert, kérve arról ő felségének jelentést tenni.

Ezen ünnepélyes aktus után azonban vége volt a városatyák komolyságának. Valóságos operettszerű jelenetek játszóttak le. Hol leszavazták hol elfogadták az állandó választmány ugyanazon indítványát.

De az újítás dicsőségét sem lehet a közgyűléstől elvitatni. Elhatározták ugyanis, hogy jövőben minden pályázó, ki a város szolgálatába akar lépni, egészségügyi bizonyítványt köteles mellékelni. Kár volt egy füst alatt egyuttal azt is el nem határozni, hogy revizálást kötelesek kiállítani, hogy betegek nem lesznek, párbajt nem vívnak, be nem r. . . . szóval becses egészségüket illetve munkaképességüket veszélyeztető vállalatba nem bocsájtkoznak. Talán üdvösebb volna a m u n k a k e d v e t igazoló bizonyítványt bekövetelni.

Néhány kisebb javadalmazású tisztviselő fizetés-emelés iránti kérvénye hosszú vitát keltett, mely meglehetősen csipőssé megjegyzésekre adott alkalmat.

A városi tanács mint állandó választmány ugyanis nem véli teljesíthetőnek a fizetés emelés iránti kérvényeket, hanem indítványozza, hogy az általános fizetés rendezés vételessék elő s az áprilisi közgyűlésben tárgyalassék az. Dr. Hódy városi képviselő megadja kért emelést annyival is inkább mert a jobb fizetésű tanácsbelieknek is már megszavazta a közgyűlés a fizetés emelést. F a bizottsági tag szintén a felemelés mellett van. Dr. S c s i t i n s z k y nem barátja az ötletszerű fizetés javításnak. Barátja az általános fizetésrendezésnek s elfogadja az állandó választmány javaslatát. Dr. Hódy Antal indítványozza, hogy az általános rendezésig adja meg a közgyűlés a kisebb javadalmazású tisztviselőknek a kért összeget pótlék címén. Szavazásra kerülőn a dolog, Hódy indítványa 8 szóval 5 ellenébe (a tisztviselők nem szavaztak) elvetetett.

Az aljegyzői állás, daczára annak, hogy képesített pályázó volt, nem töltetett be.

Több jelentéktelen ügy gyors letárgyalása után végül dr. Hódy a közgyűlési terembe egy óra beszerzését indítványozta. A helyeslő határozat kimondása után az egyik kedélyes városatyá azt a megjegyzést tette, hogy indítványozó valószínűleg csak tréfált, mert az ügy is tudja, hányat ütött az óra itte n.

— **Magyar prédikáció.** A róm. kath. templomban ma délelőtt 1/10 órakor dr. Csütörtök Arnold hittanár magyar szent beszédet mond.

— **Az új tanfelügyelőség.** Faragó János s. tanfelügyelő, a pancsovai tanfelügyelői kirendeltség vezetője a mult héten városunkban időzött, hogy leendő hivatalos helyiségét megtekintse. Az új tanfelügyelő április 1-én kezd meg működését városunkban.

— **Halálozás.** Súlyos csapás érte Weisz Károlyt, az alsóvárosi áll. fuiskola igazgató-tanítóját. Edes anyja, özv. Weisz Rozina meghalt Ujvidéken, 74 éves korában. A tisztos matrona temetése tegnap délután ment végbe. Nyugodjék békében.

— **A közigazgatási bizottság** csütörtökön délután tartott ülésében meglehetősen élénk vita folyt a szerb nyelvű az államosított elemi iskolákban való elhanyagolása (?) fölött. Miután ez a képzelt elhanyagolás városzerte szóbeszéd tárgya, ennél fogva legközelebb mi is fogunk foglalkozni az államosított iskolák állapotával.

— **Hír a tisztviselő egyesületről.** Az osztrák magyar I. általános tisztviselőegylete pancsovai takarékos- és előleg társulatának igazgatósága nem esetről-esetre, hanem minden hónap második és negyedik szombatján d. u. 6 órakor tartja üléseit, mi az érdekelte tisztviselő egyleti tagoknak ez uton is tudomására hozatik.

— **Közgyűlés.** Az ág. ev. hitközség ma délután 3 órakor tartja a magyar utcában lévő házában évi rendes közgyűlését.

— **Ingyen szőlőjótási tanfolyam.** A „pancsovai gazdasági egylet” az idén is ingyenes szőlőjótási tanfolyamot rendez. A tanfolyamon résztvenni óhajtok az egyesület kertésznél jelentkezzenek. A tanfolyam holnap, azaz február hó 25-én, nevezett egyesület telepén veszi kezdetét. Ha elegendő számú női munkás jelentkezik, úgy azok részére külön tanfolyam tartatik.

— **A „Társaskör” közgyűlése.** A pancsovai „Társaskör” ez évi közgyűlését márczius hó 10-én d. u. 8 órakor tartja saját helyiségeiben. Magyar társadalmunk élénk érdeklődéssel néz a fontos, elnökválasztás közgyűlés elé.

— **Elgázolt kis leányka.** Könnyen végzetessé válható elgázolás történt csütörtökön a Gromon utcában. Egy iskolás leánykát elütött egy vadul száguldozó szán akkor, a mikor az az utca egyik oldaláról a másikra iparkodott. Szerencsére a kis leánykának az ijedségen kívül egyéb baja nem esett. — Már ismételt emeltünk szót a sebes vágatás ellen, de hiába. Most ismét felhívjuk a rendőrkapitányság figyelmét a közveszélyes sebes hajtásra, annyival is inkább, mert a fent említett elgázolás két bámészködő rendőr szemeláttára történt. Még talán azért is lehetne intézkedni, hogy minden szán csengettyűvel legyen ellátva. Vagy erre is kell szabályrendelet?

— **Ingyen osztorerna tervek.** A mult év őszén sokat kísértet az alsó város csatornázása a közgyűlésen. Végére azzal ütötték el, hogy általános csatornázási terveket kérnek a miniszteriumtól. Erre a napokban érkezett a válasz. A földmivelésügyi miniszter ugyanis utasította az egészségügyi mérnöki osztályt, hogy Pancsova th. városának általános csatornázási tervét készítse el ingyen. Ezen rendelet mindenesetre örvendetes Pancsova városára nézve, mert csatornázási terveket kap még pedig ingyen, (eddigelő minden terv drága pénzébe került a városnak), de vajjon mit szól ehhez a város építészeti hivatala?

— **Esküdtek kisorsolása.** A pancsovai kir. törvényszék az 1897. évi XXXIII. t. cz. 19. §-a alapján folyó évi február hó 20-án tartott nyilvános ülése alkalmával sorsolta ki az első ülészek esküdtjét. A kir. törvényszék tanácsa e czélból Vozary János kir. törvényszéki elnök, Pavlovics Abraham és Furdek Miksa bírákból alakult meg. A kir. ügyészséget dr. Milassin Kálmán kir. ügyész, a temesvári ügyvédi kamarát pedig Feymann Gyula ügyvéd, kirendelt kamarai megbízott képviselte. A jegyzőkönyvet Watay József vezette. A nyilvános ülés megnyitása után Vozary János elnök az idézett 1897. évi XXXIII. t. cz. 19. §-ában előirt kötelezettségre való utalással és az 1901-ik évre az esküdtbírói szolgálatra kirendelt rendes és helyettes esküdtek névjegyzékének felolvasásával a törvényszék asztalán levő urnából a következő rendes esküdteket sorsolták ki: Santeck Kálmán, Doszlop Sándor, ifj. Christian Alajos, Gyönn György, ifj. Buza Ferencz, Farkas Imre, Balogi Bálint, Dr. Karattur Arthur, Olasz Imre, Csengery Pál, Frey Gusztáv, Csörföly Lajos, Barapeancz Kornél, Dr. Wittigschlager Rezső, Dr. Radda Ignác, Mayer Frigyes, Kiss Mihály, Tisu Péter, Pesics Ignác, Tomics Szilárd, Engels Fülöp, Nikolics Miklós, Nagy János, Nádor Gyula, Berger Károly, Joó Sándor, Kontilovics Emil, Nagy Benjamin, Fischer Miksa, Balogh Péter. Helyettes esküdtek: Bárics Velizár, Bogdánov János, Köhler Márton, Hettlinger József, Putnik Dragomir, Argay Lajos, Fellner Gyula, Csizsár László, Lambrecht Péter, Istvánffy János.

— **Nyilvános köszönet.** A róm. kath. nőegylet által f. hó 16-án rendezett „flora táncszertélyen” következő nemesszivű adakozók fizettek felül: Légszesz gyár, pancsovai Graff J. Pál, Weifert Ignác, és Zsófia 20—20 kor. Voltmann Ede, Csursin és Stojanovics, Vozary Gizella, Bachmann Antal, ifj. Christian Alajos, Bauer J. Ferencz és Monya Vazul 10—10 kor., izraelita nőegylet, Feymann Ida, Jovanovics Milán, Kolozs-vary László és Pavlovics György 6—6 kor.: Wrany Kosmas, Dr. Scsitinszky Adolf, Christian Antal és Dr. Schendl Emil 5—5 kor., Fridl Adolf, Dr. Adler Arthur, Weifert Gizella, Maras Mária és Frank Konrad 4—4 kor., Csizsár László, Dr. Gadjanszky Milán, Milutinovics Miklós és Dr. Radda Ignác 3—3 kor., Graff Amalia, Dr. Sauerwald János, Dr. Wittigschlager Rudolf, Nádor Béla, Czöldler Aurél, Pethes Béla és Dr. Karathur Arthur 2—2 kor., Medzihraczky Mihály, Kipper Alajos, Simics Márton és Ulmer József 1—1 kor., összesen 246 kor. Az összebevétel 553 kor. — Virágokat ajándékoztak: Allgayer Friederike, Bachmann Antonia, Bartha Erzsébet, Bezzeghi Erzsébet, Christian Matild, Feymann Ida, Fritsch Paula, Gramberg Anna, Kipper Aloiza, Rauschan Viktoria, Scherter Hermina, Tordai Ceczilia, Vozary Gizella és Wrany Anna úrhölgyek. — Az egyesület elnöksége a nemes adakozóknak ezennel legmélyebb köszönetét fejezi ki. Kellemes kötelességet teljesít még az egyesület elnöksége, a midőn a rendező uraknak szives fáradságokért, Faragó Lajos úrnak a disztis rendezése körül kifejtett tevékenységéért, Maras, Mayer Maria úrhölgyeknek, Rossmann Hermann, Vig Simon s Adler, kárpitos uraknak részben a disztishez szükséges virágok s tülelűfák részben egyéb disztis tárgyak átengedéséért szives köszönetet mond.

Szakelődások a városházán. Halász Lajos, a szabadkai kerület szőlészeti felügyelőjének farsang utolsó 3 napján a szőlő okszerű kezeléséről stb. tartott előadásait, dacára a meglehetősen alkalmatlanul választott időnek igen szép számban hallgatták az érdeklődők. A kiváló szakember magyar előadásait a majdnem kizárólag német-szerb haligatóságának anyanyelvükön tolmácsolták. Igaz hogy így is sok érdekeset tanulhattak, de nézetünk szerint az ily nyilvános szakelőadások haszna sokkalta nagyobb volna, ha az előadók közvetlenül szólnának hallgatóikhoz. Mert a nem szakember készülletlen tolmácsolása rendszeresen nagyon lézagos. Ezzel korántsem akarjuk mondani, hogy jövőben ne legyenek előadások bármely gazdasági ágból is, hanem czélszerűbbnek talánok azt az eljárást, hogy a nemzetiségi vidékeken a szakelőadók előadásait engedék át a gazdasági egyetemeknek, melyeknek módjukban áll azokat az illető vidék nyelveire átfordítani.

Telekkönyvi betétszerkesztés. Végre valahára a pancsovai törvényszék területén is hozzá fogtak a telekkönyvi betétszerkesztéshez. A munkálatok már megkezdődtek, jelenleg ugyan csak egy telekkönyvvezető és egy irnok készíti el az előmunkálatokat, de ezek teljes erővel és szorgalommal végzik teendőiket, úgy, hogy alapos reményünk lehet, miszerint rövid idő alatt a munkálatok oly stádiumba jutnak, hogy a többi még kirendelendő személyzet, bíró, albíró stb. is a munkához hozzá láthat. Egyelőre a herтеленfalvai és a sándoregyházi telekkönyvi betétek szerkesztésnek. Pancsova város és a többi községekre vonatkozólag a sorrend még megállapítva nincsen. Így teljesedett be birtokosaink egy forró óhajta, mert a telekkönyvi betétszerkesztéssel a bonyolított birtokviszonyok rendezettni fognak és azzal vége lesz a sok birtokpernek, de a hitelbiztoság is megérősödve, ezen birtokrendezéssel birtokosaink léte és fenntartása is biztosított.

Mulatság. A „Pancsovai izraelita nőegylet“ márczius hó 2-án saját pénztára javára táncestetlyt rendez a „Trombitás“ szálló nagyertermében. A zsidó nőegyleti mulatságok hagyományos kedélyessége a siker biztos záloga.

Honvédpóttartalékosok kiképzése tárgyában a m. kir. honvédelmi miniszter következő rendelete jelent meg: „A honvédegyezredek póttartalékosai 8 heti katonai kiképzetésük végett az 1896 évtől fogva követett eddigi eljárástól (márczius hóra történt behívás) eltérőleg a folyó évben és a további rendelkezésig a jövőre is, október hó 6-ára fognak behivatni.

Sikos járdák. A váratlanul beállott havazás folytán a járdák, különösen az aszfalt, mert „házigazdaúrek“ a járda tisztogatására vagy igen kevés vagy semmi gondot, nem fordítanak, hamut, fűrészport etc. pedig csak itt ott lehet elhintve látni, oly sikosak, hogy az emberek csak félve mernek járni. S nem elég, hogy a háziurak semmit, vagy ennél alig valamivel tesznek többet, hanem még inasok, iskolás gyerekek a járdákon. 5—6 méter hosszú csuszkalókat is csinálnak, hol azután órahosszáig mulatnak. Mindezen helytelen dolgoknak városunk rendőrsége egy piczike jóakarattal s erélyességgel hamar véget vethetne.

A „Pancsovai hitelszövetkezet mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja“ 4 évi működése után, 1900. év végével volt 342 tagja, melyek túlsúlyban kis emberekből állanak, — jegyzett üzletrészeik száma 107 drb. melyek értéke 60.350 koronát képvisel. — A tagok által megtakarított összeg kiteszen 34.394 kor. 37 fill.; a tagok által élvezett váltókölcsön 52.554 kor. kötelezvényre adott kölcsön 4680 kor. Az országos központi hitelszövetkezet által engedélyezett 80.000 kor. hitelből mult év végéig 25 275 kor. vétetett igénybe. A tiszta nyereségy 1900 évről 1784 kor. 05 fill. mely összeg a közgyűlés határozata értelmében a tagok osztalékát fogja képezni.

Betöréses lopás történt csütörtökön Hauck Julianna házában. Gages Mihály lajosfalvi csavargó betévedt Hauckné házába s miután senkit sem talált otthon, egy nála levő baltával bebocsátást erőszakolt ki magának. A szobában azután egy csomó fehérneműt öltött magára és az asztalon levő tal fánkot bekebelezte. Szomjuságát pedig a keze ügyébe esett rumos és likörös üvegekből oltotta, mitől aztán úgy berúgott, hogy már nem találta az utcai kijárót, hanem az istállóban lefeküdt és aludta az igazak álmát. Itt találták a hazatérő házbéliek, kik rögtön értesíttek a rendőrséget a hivatalos vendég toladóadásáról, mely is rögtön pártfogásába vette az állítólag munka nélküli munkakeresőt.

Városi tisztviselők órome. A kereskedelmi miniszter előterjesztésére a minisztertanács megadta a rendezett tanácsú városok tisztviselőinek és alkalmazottainak a féláru vasuti menetjegyek váltására jogosító igazolványt, a mi eddig csak az állam, a vármegyék és törvényhatósági joggal felruházott városok tisztviselőinek és alkalmazottainak adatott meg.

Jubiláló község. Károlyfalva község az idén ünnepli fennállásának századik évfordulóját. Mint értesülünk, a régi határvidék egyik legvirágzóbb községe imponáns módon fogja megülni telepítésének századik évfordulóját. A mozgalom élén a község egész intelligenciája áll s így biztosra vehető az ünnepegy méltó fényes lefolyása, mely a tavaszutó egyik vasárnapján lesz megtartva.

Lopások. A elmúlt hét folyamán két helyen is történt lopás. Baics János bavanistei utcai és ifj Mayer József czrepajai úti kukoricza göréjából nagyobb mennyiségű tengerit loptak. Úgy látszik a szigorú té hidge az enyem-tied fogalmára sokaknál zavaró hatással van. A rendőrség nyomozza a fogalomzavarban szenvedőket.

Felhívás.

A „Magántisztviselők Országos Szövetsége“ a következő sorok közzétételére kért fel bennünket: Ehez és nyomorgó embertársaink ezreinek segélykiáltása hangzik fel napról-napra.

Munkabíró emberek, kik a gazdasági válság folytán kereset nélkül nyomorognak, kénytelenek az eddigi verejtékes munkával szerzett száraz, de édes falat helyett az emberbaráti szeretet nyújtotta jó puha, de keserű „ingyen kenyert“ elfogadni, ha nem akarnak családjaikkal együtt elpusztulni.

Az éhség megöli a szegényérzetet. A szellemi munkára termelt intelligensabb osztály állás nélkül nyomorgó tagjai, — jövő alkalmaztatásuk és boldogulásukat látják veszélyeztetve, ha ők is megjelennek a népkonyha vagy kenyérszító helyiségben, hogy éhségüket csillapítsák.

Úgy a fővárosban, mint a vidéken száz és száz magántisztviselő nyomorog állás nélkül, szegényérzetében nem véve igénybe az emberbaráti szeretet adományait, vár, bizik, remél, hátha mégis sikerül állásnoz jutnia.

Hozzánk a kartársakhoz fordulnak véginségükben, jalkiáltásuk szívünkbe hat, — segíteni igyekszük rajtuk. A magas kormány e czélra sorsjáték rendezését engedélyezte.

Ezen sorsjátékot önkézelésben rendezzük sok értékes nyereséggel és kedvező játéktervvel. Mennél több sorsjegyet sikerül elhelyeznünk, annál több nyomorgó kartáron tudunk segíteni.

Esdő szózatunkkal az emberbaráti szeretettől áthatott társadalomhoz és azokhoz fordulunk, a kiknek a magántisztviselők nehéz munkáját első sorban végzi, támogassák kartáris szeretetből eredő törekvésüket, vegyenek minél többet sorsjegyeinkből, terjeszszék azokat saját körükben azon megnyugtató és felmélő tudattal, hogy minden egyes sorsjegy árával, egy nyomorgó, de szemérmes embertárs felsegélyezéséhez járulnak hozzá.

Meg vagyunk győződve lelkünk mélyén, hogy szavunk nem lesz a pusztában elhaló szózat, — hanem visszhangra talál száz és száz érző szívben.

Négyezer tonna papírost képes készíteni naponta az a papirgyár, melyet Maineben (Amerikai Egyesült Államok) a mult hónapban 12 millió korona költséggel létesítettek. Az erőszolgáltatást vizierő, 35 méteres eséssel, gőzerő és villamoserő adja. A gyárhoz a munkások számára egy egész falut is építettek, melynek 3000 lakosa van.

A világ aranytermelése 1900-ban. Egy amerikai szakközlöny a világ aranytermelését az 1900. évben 2564 millió dollárra becslé, a mely 57 millió dollárral marad az előző év termése mögött. A legnagyobb aranytermelő országok a következők:

	1900	1899-hez
	millió dollárban	millió dollárban
Egyesült Államok	786	+ 8.6
Ausztrália	752	— 3.5
Transvaal	68	— 66.1
Canada	26	— 18.4
Mexico	83	— 0.9
India	93	— 1.0
Oroszország	230	—
Magyarország	20	—

Látjuk, hogy Transvaal az elmúlt évben — a mi az aranytermelést illeti — nem jön tekintetbe, a a mennyiben az összes termelt arany mennyisége csak 68 millió dollár volt, 66.1 millióval kevesebb, mint 1899-ben. A legtöbb aranyat termelte az amerikai Unió, a hol a produkció 86 millióval emelkedett. A második helyen áll Ausztrália, a hol csak 3.5 millióval kevesebbet termelt. Magyarország és Oroszország termelése nem változott.

Magyar selyemtenyésztés. Bezerédj Pálnak, a földmívelési miniszter meghatalmazottjának 1900 évre szóló jelentése részletes és nagyon érdekes képet ad az e téren 1880—1900-ig kifejtett tevékenységről s ennek kapcsán az elért eredményről. Ez adatok szerint 1880-ban 10.131 kiló gubó után a termelők 22.125 koronát kaptak, míg 1900-ban a termelt gubók súlya 1,354.118 kiló, a termelők bevételé 2,517.267 korona volt. 1895—1896-hoz képest a termelés apadt ugyan, de 1897—1899-el szemben emelkedett. A selyemtenyésztő községek száma 1899-ben 2274, míg a mult évben 2430, a tenyésztők pedig 79.928, illetőleg 87.825 volt. Az eredményt a kiütött renyhekör nem kevesebb mint 70.000 kilóval rontotta meg. A fejlődés föltétele Bezerédj nézete szerint az, hogy legyen először elegendő szederfa, hogy így minél több és jobb selyemgubót termeljünk és ez alapon minél több gyár létesülhessen. Legyenek továbbá fonóink, hogy gubóinkat közvetlenül itthon, a gyáraknak adhasuk el, az állam közvetítése nélkül. Ha a selyemfonás nálunk meggyökeresedik és a termelő a gyárban biztos és állandó piacra számíthat, maga a termelő és a gyáros, a ki ebből hasznot remélhet, gondoskodik majd mindarról, a miről ma a selyemtenyésztési felügyelőség kénytelen gondoskodni. Bezerédj eredményes munkásságának bizonyítéka az is, hogy a tavalyi kómoi kiállításán, mely a maga nemében a legnagyobb volt, a mi gépeink nyerték az első díjat. A magyar selyemfonók közül az újvidéki és pancsovait elsőrangú francia czégek, a győrit pedig egy svájci gyáros bérlti, csak a tolnai van allami kezelésben. A jövő programját Bezerédj a következőkben foglalja össze: Biztosítsuk első sorban szederfaállományunkat, ültessük be köztainkat nagyrészt szederfával az ország mindama részében, a hol a selyemtenyésztés meghonosítható; létesítsünk selyemfonókat abban a mértékben, a mennyiben az

szükséges arra, hogy az országban termelt selyemgubókat itt az országban fonjuk meg és így selyemgubók helyett font selymet vigyünk a világpiacra. Ekként biztosítani tudjuk selyemtermelésünknek fokozatos továbbfejlesztését, valamint a selyemtenyésztés ügyét is a jövőre nézve.

Népszámlálás a vármegyében. Az antalfalvi járás községeiben a megejtett népszámlálás a következő eredménnyel járt:

	1890	1901	Apadás	Szaporodás
Antalfalva	4271	4409	—	138
Baránda	2027	1910	117	—
Czrepaja	2706	2709	—	3
Csenta	4894	4929	—	36
Farkasd	2014	1932	82	—
Idvor	2142	2044	98	—
Jarkovác	3013	2905	108	—
Lajosfalva	4185	4304	—	118
Oppova	3993	4187	—	193
Ozora	5935	5626	309	—
Tomasevác	2821	2802	19	—
Tor. Sziget	2878	2919	—	41
Tor. Váshely	4908	4868	40	—
összesen	45.787	45.363	773	529

Az alibunári járásban a népszámlálás eredménye a következő:

	1890	1900
Alibunár	4322	4593
Dobricza	3031	2938
Ferdinándfalva	1453	1467
Háncsa	2914	3165
Kevi-Szöllős	2902	2782
Kis-Margitta	1071	1035
Román-Petre	6018	6039
Sándorfalva	852	939
Számos	2713	3627
V. Szt. Mihály	3369	3643

1890 ben a járás összes lakossága 28,645 volt, jelenleg pedig 29,528, a szaporulat 883.

Akció a kisipari osztály részére. A „Dél-magyarországi iparszövetség“ vezetősége ezen, már majdnem 2000 tagot számláló ipari szövetkezet egyik fontos alapszabályi pontjának keresztülvitelében ama tervezet létesítésével foglalkozik, hogy egy szövetségi bankot életbe léptessen. A részvénytőke 500.000 koronányi értéket fog képviselni és pedig tekintettel a jelenlegi kedvezőtlen közgazdasági viszonyokra, 10 koronás részvényekben, miáltal valamennyi néposztalynak meg lesz adva az alkalom, hogy ezen akcióban részt vehessen. A részvénytőkének a dél-magyarországi iparosok üzletüzeméből származó és jogosult hitelköveteléseinek kielégítésére kell szolgálnia és ezeknek minden megengedett alakban hitelt nyújtania, szövetkezeteket, nemkülönben hitelegyleteket alakítania; váltók, utalványok és könyvkövetelések behajtását elvállalnia és azokra előleget nyújtania; a tömeges üzemhez szükséges nyersanyagokat szállítania és az azokból készült árukra kölcsönt nyújtania; szerszám gépeket és motorokat kölcsön vagy részletfizetések ellenében előállítania; közös műhelyeket, valamint áruvázarsarnokokat és raktárakat ipari készítmények beraktározására felállítania és ilyenmü árukat bizományilag vagy saját számlájára eladnia; nyersanyagtermelő és műhelyszövetkezeteket alapítania és ezeknek közös szavatozság mellett üzemtőkét biztosítania, végül köz- és magánmunkák és szállítások iparcsoportok által történő, átvételét támogatnia. Ime egy program, mely figyelemreméltó és bizonyára mindnyajunknak ódaadó támogatására fog számíthatni, mivel ennek segélyével egy tekintélyes polgári középösztályt, a milyen az iparos-osztály, gazdasági felvirágzásában nagyban támogatni fog, nemkülönben jóléte tetemes előmozdítottatható. Mint értesülünk, városunk legtekintélyesebb férfiai igérték meg ezen új intézet alapításában való részvételüket, miáltal a kedvező eredmény biztosnak vehető.

A Horgony Pain-Expeller igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkórál, minő a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitünő házi-szer jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expellert“ vagy „Richter-féle Horgony-Liniment“-et tessék kérni és a „Horgony“ védjegyre figyelni kell.

Chief-Office 48. Brixton-Road, London, SW.

Thierry A. gyógyszerész.

DIGESTIV

valódi angol egyetemes ét- és emésztő pora, hatásában felülmúlhatatlan minden és bármilyen gyomorbanjál. Étvágygerjesztő és emésztést elősegítő! Minden doboznak a készítő aláírásával kell ellátva lennie. Egy doboz ára **3 korona**, mely összegnek postautalvánnyal való előleges beküldése után díjmentesen eszközli a küldést.

Thierry A. gyógyszerész balzsam-gyára
Pregradában, Rohitsch-Sauerbrunn mellett

Egy filléres levelezőlapok. A szegény, romantikus áuzikszok nem is sejtik, milyen veszedelmes konkurencsuk támadt a népszerűségben. Mig az ánziksz divat lényegesen megrágitotta a postai levelezést, addig egy ügyes közgazdasági ötlet arról gondoskodott hogy a szegény, vagy az üzletembernek fél krajczárért, mond: egy filléért levelezhessen a

postán. Ezentúl a tőzsdékben ugyanis a rendes négy filléres levelezőlapokat egy fillérré meg lehet kapni. A kereskedelmi miniszterium ugyanis szerződést kötött egy vállalkozóval, amelynek értelmében ez a levelezőlapok felső és alsó széleire hird-téseket vesz fel s ezeket a levelezőlapokat olcsóbban hozza forgalomba a közönség számára. A levelezőlapok belső területén az írásnak szánt hely marad, úgy hogy a közönségnek, vagy az üzletembereknek, a kiknek valamely közlendőjük van, ezentúl egy fillérbe fog kerülni az, ami eddig négy fillér volt. Hogy ennek általában a postai forgalomra, de különösen a kereskedelemre nagy fontossága van, az magától értődik. Ha pl. egy kereskedő üzletfeleivel azt akarja tudatni, hogy raktárát más utcába helyezte át, vagy a szezonnak valamely árúját különösen ajánlja, eddig minden egyes értesítése legalább két filléres postabélyegébe, azonkívül a levélpapíros és boríték költségébe került, tehát szintén 4 fillérbe, mint a közönséges levelezőlap. Most majd egy fillérbe. Miután pedig a dolog természeténél fogva nagyobb mennyiségről van szó, világos, hogy a különböző óriási lesz. A hirdetőknél pedig, a kik a levelezőlap szélein hirdetnek, az az előnyük van, hogy a legtávolabbi vidékre is, az ország minden részébe eljut hirdetése s minden egyes levelezőlap több kézen megy át. Érdekes, hogy a genialis ötlet voltaképpen Baross Gábor eszméje volt, aki állami kezelésben akarta ezt megvalósítani, de hogy elhunyt, utódai lemondtak a kivitelről, illetve egy vállalkozóval csináltatták meg. A vállalat a szerződés értelmében már torgalomba bocsátja a hirdetéses levelezőlapokat, a melyek egy fillérnyi árral fognak majd versenyezni a drága „anzikszokkal.“ Így viaskodik a romantika a ridég üzleti szellemmel a népszerűség ragyogó dicsőségéért.

Közgazdaság.

Borsós csalamádé.

Haszonállattartásra berendezett gazdaságokban egyik elsőrendű kérdés a takarmánytermelésnek minél helyesebb alapokra való fektetése. Főfigyelem fordítandó itt nemcsak arra, hogy elegendő takarmány álljon rendelkezésre, hanem arra is, hogy a takarmány az állatok tápanyag szükségletének megfelelő minőségű is legyen; s miután különösen tehénészteknél nagyon fontos, hogy a takarmányozásban hirtelen változások, gyakori átmenetek ne legyenek, a jelzettekhez még azon kíváncsi is csatlakozik, hogy oly takarmány termeltessek a gazdaságban, a melynek használata a takarmányozás összességében beálló népszerűség változás daczára is érezhető hátrányt elő ne idézzen.

A növény termelés terén újabb időben megindult kísérletezések során sikerült egy oly takarmánykeveréket létrehozni, a mely az említett törekvéseknek megfelel s a melyre nézve kívánatos, hogy minél szélesebb körben nyerjen állandóságot. E takarmánykeverék: a borsós csalamádé.

A csalamádé mint ilyen, nem mondható a legjobb zöldtakarmányok mert táparánya nagyon tág, ha tehát egymagában étetnénk fel, nem kapuák meg az állatok — mennyiség pazarlása nélkül — a tápanyagokat oly arányban, mint a minőség megkívánják. Szükséges tehát, hogy a csalamádé más valamely fehérjédús zöldtakarmánnyal kevertessék s e czélra legalkalmasabb a borsó, mert az fejlődésében, növekedésében lépést tart a csalamádéval, igen jóízű s fehérjédús takarmányt szolgáltat s táparánya nem oly tág. A különböző, e czélra rendelkezésünkre álló borsó varietások közül legjobban kedvelik a közönséges szepesi borsót, mert az úgy a talaj, mint a klimatikus viszonyok iránt igénytelen s mert természetesen kielégítő úgy a mennyiség, mint a minőség tekintetében. Termelését a csalamádéval kapcsolatban következőképp eszközölhetjük: legelőb elvetjük a csalamádét, holdanként 70—75 kg. mennyiségben s ha ez kikelt, reá 20 cm. sortávokra elvetjük a borsót 50 kg. mennyiségben. Ennek elvetése után a földet megboronáljuk, hogy ezzel a borsó kikelését elősegítsük. 10—14 nap múlva a borsó kikel s kaszálásig ápolást nem kíván. Virágzása összeesvén a tengeri czimerének megjelenésével, ekkor eszközöljük annak kaszálását, mert ekkor szolgáltatja a legtöbb s legízletesebb takarmányt.

Ott a hol a csalamádét nem egyszerre, hanem bizonyos időközönként vetik el, legcélszerűbb a borsót mindig a korai vetésű tengerire vetni, hogy így a lóhere, vagy luczerna etetése után legyen a gazdának fehérjédús zöldtakarmánya. A borsós csalamádé kitűnő előveteménye az őszi búzának, különösen, ha ennek vetése előtt szuperphospháttal javítjuk a földet.

A baromfityesztés fejlesztése és jövővelmezősége.

Darányi földmívelésügyi miniszter azon intézkedéssel, hogy a hazai baromfiak nemesítésére a nemes baromfiak hímait adatja ki közönséges hímekért cserébe, baromfityesztésünket rendkívül fellendítette, mert nemcsak a külföldi piacra kerülő jobbminőségű baromfi és tojás után nyert nagyobb bevétel képezi a gazdáknak újabb jövedelmét, de különösen a nemes baromfiért, melyet az állam köztanyesztési czélokra és a magántenyésztők baromfiállományuk nemesítésére megvesznek, nagy arányokban emelkedett a kiszáradk bevétele. A baromfityesztési ügyek vezetésével megbízott állattanyesztési felügyelőnek, a miniszter elé terjesztett 1900. évi bevásárlási kimutatása szerint

Kiadótulajdonos: Feymann Gyula.

kiszáradktól és más baromfityesztőktől vásárolt 3650 nemes langszán és plimut kakas, 1500 emdeni gunár, 500 pekingsi gácsér, 800 bronz és francia pulykakakas, összesen tehát 6450 darab nagytestű nemes baromfi vásároltatott és adatott ki kiszáradknak a saját baromfiállományuk nemesítése végett, holott ugyan e czélból 1899-ben 3310, 1898-ban 1100 darab s 1897-ben csak 45 darab adatott ki.

Íme, látjuk a haladást s konstatálnunk kell, hogy ezen bevásárolt baromfiakért a tenyésztők közel 40 ezer koronát kaptak a kincstártól. A baromfityesztéssel érdemes foglalkozni s nem egy tenyésztőt tudnánk itt felemlíteni, a ki pár darab nemes baromfi után tenyésztett állatokért 400—1000 korona bevételt volt képes elérni. Legszébb eredményt ért el az országban a gazdasági baromfi nemesítésénél Magyar-Pécska (Arad m.) község, a hol sokan foglalkoznak már a nemes baromfiak tenyésztésével. A folyó évben csupán Pécskán 2000 darabnál több nemes baromfi ajánlatot megvételre s ebből mintegy 400 darab legszébb példány, közel ötezer korona árban meg is lett vásárolva.

A ki teheti tehát, az foglalkozzék az okszerű baromfityesztéssel, melyre útmutatást szívesen ad a baromfityesztőiskola vezetője Gödöllőn.

Hirdetések.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik **közvényknél, csúznál és meghűtéseknel.**

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ czéjgyezésre.

80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Buda-pestben.**

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

UNGHVÁRY LÁSZLO
CZEGLED

UNGHVÁRY LÁSZLO 300 holdas czegledi gyümölcsfaiskolája és szőlőtelepének árjegyzéke megjelent.

mely 500 gyümölcsfaj leírását tartalmazza. Nemes csemete eladatik 2 krtól 50 krig. Rendelhető mindeféle vadoncz, nagymennyiségű szima és gyökerecszölővessző. Kapható sovány-készítésre alkalmas akác, gloditschea maclura, ribizli stb. Viszonteladók 20—30% engedményt s 4—6 havi hitelt kapnak. Kertészeti eszközök és kintőborok is adatnak el. Árjegyzék bérmentve küldetik.

86. szám.
1901. évk.

Végzés, árverési hirdetményi kivonat.

A pancsovai kir. tvszék mint tlkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a **fehértemplomi takarékpénztár** javára 160 kor. tőke, ennek 1896. évi február hó 27. napjától járó 6% kamata, 40 kor. 40 fill. eddigi, 14 kor. 50 fillér jelenlegi és még felmerülő költség kielégítése végett az 1881: 60. t. cz. 144. §-a alapján és 146. s 156. §§-ai értelmében **Petrovics Zsiván és Vikentie** homoliczi lakosok ellen a Homoliczi községben felfűvő és az 521. f. 2397. sz. tkvben foglalt: 1.) 162. ö. i. sz. ház és 420 □-ól házhely egészben 519 kor. 2.) 290. hrsz. 3 hold 1. oszt. szántóból Petrovics Zsivánt megillető 1/8 részére 436 kor. 62 fill. 3.) a 290. hrsz. 1900 hold III. oszt. kaszálóval Petrovics Zsivánt megillető 7/8 részére 735 kor. 25 fill. 4.) hrsz. nélküli 455 □-ól kertre egészben 63 kor. 5.) 41. hrsz. 800 □-ól kertre egészben 155 kor. 6.) 449. hrsz. 229 □-ól szőlőre egészben 242 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megírt itott feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Homolicz községben 1901. évi márczius hó 16. napján d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő, úgy a tlkvi hivatalban, mint a Homolicz községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1) Kikiáltási ár a becsár.
 - 2) Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is fog eladatni.
 - 3) Az árverelni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 59 kor. 10 fill., 43 kor. 66 fill., 73 kor. 52 fill., 6 kor. 50 fill., 15 kor. 50 fill., 42 kor. 20 fillért készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.
- Pancsován, 1901. évi január hó 14-én.

Medzihradszky,

kir. tvszéki albiró helyettes.

Pártoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria“

HAZAI GYÁRTMANY!

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel!

parisi kiállítás az „Arany érem“-mel kitüntetve.

KESZITI

Csász. és kir. udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kaphatók:
Wittigschlager C., Jovanovics Testvérek, Kohn Samu stb. czégekéül.

Nélkülözhetetlen és fölülmúlhatatlan, hatásában csaihatatlan.
Világáruccikk, kivitel az összes országokba.
Chief Office 48. Brixton Road, London S. W.

A legmegbízhatóbb, legjobb s az egész világon dícsért és legkeresettel házi-szerek

THIERRY A. Balzsamja.

Fölülmúlhatatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és minden belső betegségeknel. Külsőleg a legeredményesebb

„Sebgyógyyszer.“

Valódi az összes művelt államokban bejegyzett zöld apoczevédjeggyel és tokzárral a czég és „allein echt“ szók nyomásával. Evi előállítás bebizonyítható 6 millió üveg. Postai bérmentes szállítással 12 kis, vagy 6 kettős üveg **4 korona.** — Egy minta-üveg ismeretetés és a világ összes országaiu levő raktárak jegyzékével **1 kor. 20 fillér.** Szétküldés csak az összeg előleges beküldése mellett.

THIERRY A. Százlevelű-rózsa-kenőcse

(úgynevezett **csodakenőcse**) elérhetetlen szívóerővel és gyógyhatással! Műtétet rendszeren feleslegessé teszi. Ezen csodabalsammal egy 14 éves, gyógyíthatatlannak jelentett esontszá, legutóbb pedig egy 22 éves súlyos, rákféle betegség gyógyított meg. Hatása anti-septikus és gyors, minden nemű sebnél és gyuladással enyhítést, hűtést és teljes gyógyulást hoz. Gyorsan puhítólag és osztatólag hat és minden, bármily mélyen behatolt minden nemű idegen testől biztosan megszabadít. Egy tégely a pénz előleges beküldése után bérmentve **1 kor. 80 fillér.** Nagyobb rendeléseknél olcsóbb. — Evi kimutatható készítés 100.000 tégely.

Mindkét szerrel egy egész irattár köszönet fekszik eredetiben a világ összes országaiból betekintés v. gott. — Kerüljön mindenkit bármely utazatot és vigyázzon a minden tégelyre beégetett czégre „Apotheke zum Schutzelngel des A. Thierry“. A hol nincs raktár, ott ne tessék magát hamisítványok, vagy állítólag egyenértékű készítmények megvételére magát rábeszélni hagyni, hanem tessék egyenesen a következő czimen rendelni:

Apotheke A. Thierry's Fabrik in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
(Az osztrák állami hivatalnokok szövetségének szállítója
(Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

Nyom. Wittigschlager C.-nál Pancsován.